

Dnevi evropske kulturne dediščine SGOŠ LJ

Dediščino moramo najprej poznati

V tednu, ko v Sloveniji in v številnih drugih evropskih državah zaznamujemo Dneve evropske kulturne dediščine (DEKD), se pogosteje kot sicer poraja vprašanje, kako ravnamo s svojo nacionalno, slovensko dediščino. Če želimo ohraniti izročilo naših prednikov in ga prenesti na naslednje rodove, o čemer vsaj ob aktualnih prireditvenih dogodkih tako radi govorimo, moramo dediščino najprej poznati.

Ravno zato, da ne bi pozabili – kot spomin – in da ne bi izgubili tistih dragocenih vedenj, znanj in ravnanj, ki jih kot posamezniki in kot skupnost nujno potrebujemo, če si želimo zagotoviti obstoj tudi v prihodnje – v opomin –, so na **Srednji gradbeni, geodetski in okoljevarstveni šoli Ljubljana (SGGOŠL)** v svoj kurikulum načrtno vključevali etnološke teme. Svoje dejavnosti so končali 6. oktobra s kulturno-plesno prireditvijo Za kranjsko čebelico z zavodom Apis ter z zanimivo razstavo izdelkov, obiskovalcem pa so ponudili tudi vrsto ustvarjalnih delavnic, ki so jih poimenovali čebelja šola.

V obdobju od februarja do oktobra so dijaki in njihovi mentorji spoznavali dediščino čebelarjenja na Slovenskem. Ideja se je porodila ob odkritju, da je eden od dijakov navdušen čebelar in da zna svoje bogato čebelarstvo učinkovito ter zanimivo posredovati sovrstnikom. Tako se je zvrstila kopica dejavnosti pri pouku in na terenu, ko

Dediščina je lahko živa in zanimiva tudi za sodobni čas.

so mladi spoznavali dediščino »in situ«. Življenje kranjske sivke, različne zgodovinske mejnike v slovenski čebelarstvu in tradiciji, nekdanje oblike panjev in tradicionalnih čebeljakov, tradicionalne panjske končnice, pregovore o čebeli in še marsikaj so povezali s sodobnimi trendi, kot so apiterapija, urbano čebelarjenje, čebelarski turizem. K sodelovanju so povabili v svetovnem merilu uveljavljenega strokovnjaka Franca Šivica, ki je mladim na zanimiv način predstavil svojo »čebelarstvo« življenjsko zgodbo. Sodelovali so tudi s Čebelarstvo zvezo Slovenije in s Slovenskim etnografskim muzejem, kjer so se temeljiteje

seznanili s panjskimi končnicami kot najizvirnejšim delom ljudskega slikarstva na Slovenskem, saj veljajo poslikane čelne deščice panjev kranjčev za posebnost ljudske umetnosti doma in v svetu. Ker pa je učenje z lastno izkušnjo precej bolj zanimivo, so dijaki tudi sami poslikali lesene predloge po vzoru panjskih končnic, prrisovali motive v prostoročni miniaturni grafični tehniki, izdelovali mozaične končnice, kot najzanimivejši (sodobni) način prrisovanja pa so uporabili obris panjske končnice v programu AutoCAD. In ravno v tem je čar dediščine: lahko je živa in zanimiva tudi za sodobni čas. Poiskali smo vezi preteklosti s sedanostjo, ko se staro ohrani v novi obliki ali ko se vloga in pomen starožitnosti transformirata v nekaj modernega.

Panjske končnice so bile avtohton kulturni element na večjem delu slovenskega ozemlja od sredine 18. do začetka 20. stol. Dediščinska zbirka obsega več kot 600 različnih nabožnih in posvetnih motivov, iz teh poslikav spoznavamo predstavniki svet naših prednikov – slovenskega kmečkenga prebivalstva. V začetku 20. stol. so panjske končnice zamrle zaradi opuščanja panjev kranjčev in uvedbe nove oblike panjev (panj AŽ).

Čeprav poslikav v novejšem času ne moremo več poimenovati z izrazom panjska končnica, se je ohranilo prizadevanje slovenskega človeka čebelarja, da mora biti čebeljak lep, tako tudi na novejših čebeljakih najdemo različne poslikave kot izraz spoštovanja do slovenske avtohtone čebelje rase (*Apis mellifera carnica*).

Alenka Tomšič Grgurič,
koordinatorka DEKD na SGOŠ LJ,
organizatorka prireditve

OGRAJE KOČEVAR

www.ograje.com

((080 23 02

- vrhunska slovenska kakovost
- izmere in svetovanje na terenu
- 10-letna garancija
- rešitve po meri
- brez vzdrževanja

Preprosto odlične